

Kako da se radi bez strategije

Autor: Slobodan Raković

Objavljeno u Privrednom Pregledu, 25/09/2012. godine.

U poljoprivredi se sve svodi na političke interese, između izbornih ciklusa: panel-diskusija u Šušecima Foto: S. Raković

Centar za održiv lokalni i regionalni razvoj sa sedištem u kolubarskom selu Šušecima, nadomak Valjeva, nevladino je i neprofitno udruženje osnovano radi promovisanja i unapređenja održivog lokalnog i regionalnog razvoja. Nedavno su organizovali zanimljivu panel-diskusiju „Poljoprivreda – naša istinska komparativna prednost ili zabluda. Učestvovali su preduzetnici i poljoprivredni proizvođači iz Valjeva, ali i predstavnici republičke i Regionalne privredne komore Valjevo. Tačno je da svi stručnjaci govore da je poljoprivreda veliki potencijal i neiskorišćena šansa.

A dolazimo do toga da je to velika zabluda zbog toga što do današnjeg dana nemamo nijedan strateški dokument agrarne politike, niti dugoročni program podsticaja, kako da zaista te potencijale u poljoprivredi iskoristimo i da nam to bude šansa, kaže Vidosava Džagić, potpredsednica Privredne komore Srbije. Jedan od autora Strategije ruralnog razvoja Valjeva, Aleksandar Jovanović iz komore Valjevo, tvrdi da u današnjim uslovima nije lako napraviti takav dokument, jer da treba voditi računa o uklapanju spoljašnjih i unutrašnjih faktora koji utiču na razvoj sela i poljoprivrede i dodaje da nam se sa početkom pregovora prvenstveno otvaraju fondovi za ruralni razvoj. Mi nismo spremni za to, jer u Ministarstvu poljoprivrede imamo samo tri-četiri čoveka koji su pisali program IPARD. Naša agencija za plaćanja neće biti sertifikovana, pa će morati da se vrati ponovo, tako da ćemo mi izgubiti dragoceno vreme, smatra Jovanović. Vlasnik „Agranele“ Aleksandar Tomić tvrdi da proizvođače treba usmeriti, kako ne bi radili sve i svašta, jer je važno biti konkurentan u inostranstvu, gde se mogu zaraditi pare. Ako dođu stranci i pokupuju zemlju za jeftine pare, pokrenu proizvodnju i zarade višestruko, mi ćemo ispasti blesavi što smo poklonili zemlju, a nismo umeli da zaradimo, kaže poznati privrednik, doajen u agraru Čedomir Nikolić. Vlasnik „Vudmastera“ Ivan Stojković ističe da države u svetu pomažu prerađivačku industriju. I mi smo jedno vreme dobijali subvencije za proizvodnju pekmeza od šljiva, ali se ona vremenom smanjivala i sve je neizvesnija. U svetskoj tržišnoj utakmici se bez toga ne može, tvrdi Stojković. Proizvođač rakije i inženjer tehnologije Slavko Đurđević zapitao se ko brine o ljudima koji rade, jer su parcijalni interesi prevagnuli. Osnovni problem u poljoprivredi vidim u tome što se sve svodi na političke interese, između izbornih ciklusa. Svi mašu poljoprivredom, svi maze telad, svi uberu i zagrizu voćku. Država i njene institucije moraju da se zapitaju da li su zaista u stanju da selektivno, ali vrlo fokusirano ulažu u poljoprivredu, kaže glumac i voćar Nenad Jezdić koji ima veliki voćnjak u Zabrdici, u okolini Valjeva. Proizvođač „probavite“ Zoran Tomić ističe da Valjevo i Srbija pored klasične poljoprivredne proizvodnje, treba da insistiraju na organskoj hrani. Direktor Zemljoradničke zadruge „Valjevo“ Zoran Stepanović izlaz vidi u udruživanju u zadrugu, kako bi se lakše poslovalo. Inicijator okupljanja, predstavnik Centra za održiv lokalni i ruralni razvoj Slobodan Ilić, rekao je da ideja nije da se samo konstatuju činjenice, već da se u narednom periodu napravi akcioni plan koji bi bio upućen lokalnim vlastima. Istovremeno, učesnici u panelu bi trebalo da preduzmu odgovarajuće mere, dogovore se o njima i onda provere šta su učinili od onoga što su preuzeli kao obavezu.